

Rada
Evropské unie

Brusel 22. ledna 2021
(OR. en)

5555/21

COVID-19 16
SAN 33
PHARM 11
MI 36
COMPET 44
FRONT 21
IPCR 5

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	20. ledna 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2021) 35 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ Jednotně proti COVID-19

Delegace nalezou v příloze dokument COM(2021) 35 final.

Příloha: COM(2021) 35 final

V Bruselu dne 19.1.2021
COM(2021) 35 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ

Jednotně proti COVID-19

ÚVOD

Přelom roku se pravděpodobně ponese ve znamení začátku konce pandemie COVID-19. Toho, co za běžných okolností trvá deset let, bylo díky průlomovým poznatkům na poli vědy, neobyčejnému politickému nasazení a úsilí ze strany průmyslu dosaženo za deset měsíců a v rámci spuštění rychlého hromadného očkování již byla vakcína proti COVID-19 podána milionům Evropanů.

Dokud však počty nakažených porostou a do doby, než rozsah proočkování zvrátí příliv pandemie, bude nezbytné vytrvat v ostražitosti, nadále dodržovat opatření proti šíření nákazy a provádět hygienické kontroly. EU a členské státy musí bezodkladně jednat, aby omezily riziko potenciálně agresivnější třetí vlny epidemie, jež by se vyznačovala novými nakažlivějšími variantami viru, které se již v Evropě vyskytují.

S nadějí, avšak i s rozvážlivostí, musí **Evropa znovu a jednotně odhodlaně jednat** s cílem:

- urychlit očkování a dodávky očkovacích látek,
- zintenzivnit testování a sekvenování za účelem zvládnutí infekcí a nových variant viru,
- zajistit fungování jednotného trhu,
- dostát vedoucímu postavení na mezinárodní úrovni a projevit solidaritu partnerům.

V tomto sdělení jsou vytyčena rozhodnutí a koordinovaný přístup potřebný k naplnění uvedených čtyř priorit na zasedání vedoucích představitelů dne 21. ledna. Vychází ze zkušeností z posledních týdnů, nejnovějších vědeckých doporučení a sdělení „Ochrana před COVID-19 během zimy“, které bylo přijato v prosinci.

Jde o závod s časem: budeme-li nyní jednat společně, ochráníme výhledově více životů i zdrojů obživy a ulevíme již nyní přetíženým systémům zdravotní péče a jejich pracovníkům. Jen tak se jednotná Evropa přiblíží začátku konce pandemie.

1. URYCHLENÍ OČKOVÁNÍ

Strategie EU pro očkovací látky se osvědčila při zajišťování kvality očkovacích látek a množství vakcín pro členské státy. Stalo se tak díky tomu, že EU podpořila jejich vývoj a výrobu a zabezpečila jejich dodávky. Díky vyjednávací síle 27 členských států a 450 milionů lidí byla Evropská komise v rámci nejširšího portfolia bezpečných vakcín proti COVID-19 na světě schopna zajistit 2,3 miliardy dávek.

Tento evropský přístup umožní očkování více než **1 miliardy lidí v Evropě, v jejím sousedství i ve vzdálenějších regionech.** Jen vakcíny BioNTech/Pfizer a Moderna, které již byly schváleny, poskytnou očkovací dávky 380 milionům lidí, tedy více než 80 % obyvatel EU. Bezpečnost všech vakcín zajišťuje odborný přezkum ze strany Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA). Ta v současné době posuzuje třetí vakcínu, Oxford/AstraZeneca, přičemž rozhodnutí má být přijato do konce měsíce. Zahájila rovněž průběžný přezkum vakcíny Johnson & Johnson.

Komise dosud zajistila téměř

2,3 miliardy dávek.

BIONTECH- PFIZER	MODERNA až 160 milionů dávek	SANOFI-GSK až 300 milionů dávek	CUREVAC až 405 milionů dávek
až 600 milionů dávek	JOHNSON & JOHNSON až 400 milionů dávek*	ASTRAZENECA až 400 milionů dávek	

*pokud se očkovací látka aplikuje jednorázově.

Rychlejší naočkování většího počtu osob

Očkování Evropanů bylo zahájeno **během Evropských dnů očkování, tj. v období od 27. do 29. prosince 2020**. Od té doby členské státy obdržely dodávky více než 13 milionů dávek (12,25 milionu dávek očkovací látky od BioNTech-Pfizer a 850 000 dávek od společnosti Moderna), a to na základě poměrného distribučního klíče populace, přičemž v EU bylo již proočkováno **více než 5 milionů dávek**.

Ačkoli jednotlivé členské státy provádí očkování v souladu s vlastní strategií, je důležité, aby **úsilí o očkování v Evropě zůstalo z velké části synchronizováno**, a to jak z důvodů souvisejících se zdravím, tak i kvůli jednotnému trhu. Z prvních údajů však vyplývá, že mezi členskými státy existují významné rozdíly v procentním podílu naočkovaných osob, které se pohybují v rozmezí od více než 2 % do méně než 0,5 % populace. I když se očkování teprve rozbíhá, je důležité sledovat pokrok a v tomto duchu Komise a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)¹ zřídí systém pro sledování pokroku při aplikaci vakcín s cílem podpořit rychlé a účinné očkování ve všech členských státech.

Očkování není závodem mezi zeměmi, nýbrž závod s časem. Vzhledem k šíření nových variant viru je rychlejší podávání očkovacích látek o to naléhavější. Očkování vyžaduje zvládnutí komplexního souboru řídicích a logistických kroků, jakož i připravenost na jejich rozšíření v souladu s navýšením dodávek. Jedná se například o zajištění odpovídajících zásob, zavedení účinných systémů řízení registrace k očkování, organizační zajištění míst a zařízení hromadného očkování, přípravu nezbytných chladírenských skladů a proškolení dalších pracovníků. Za tímto účelem bude Komise spolupracovat se společnostmi na vytvoření transparentního a jasného harmonogramu dodávek různých vakcín. Komise již zajistila dodávky životně důležitého zdravotnického vybavení potřebného pro očkování prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek EU, v jehož rámci nyní mohou členské státy zadávat objednávky.

¹ ECDC v rámci Evropského systému dohledu (TESSy) vytvořilo nový specializovaný modul pro podávání zpráv.

Pro úspěšné završení ambiciózního úsilí o očkování jsou nezbytné konkrétní cíle. Ty musí být měřitelné:

- **do března 2021 by členské státy měly naočkovat minimálně 80 % zdravotnických pracovníků, pracovníků v oblasti sociální péče a osob starších 80 let,**
- **do léta 2021 by členské státy měly naočkovat minimálně 70 % dospělé populace.**

Splnění těchto dvou cílů by v první řadě snížilo míru úmrtí a hospitalizací, ulevilo systémům zdravotní péče a poté nasměrovalo Evropu ke kolektivní imunitě, čímž by pomohlo chránit osoby, které očkovány být nemohou, a omezilo šíření viru. Úspěšná aplikace očkovačích látek rovněž pomůže nasměrovat evropské hospodářství na solidní cestu k oživení.

Zvýšení výroby a dodávek očkovačích látek a lepší informovanost

Abychom těchto cílů dosáhli, budeme muset **dodávky vakcín zvýšit**. Evropská komise a Evropská investiční banka soustavně podporují zvyšování výrobních kapacit v EU prostřednictvím předběžných kupních smluv a úvěrů Evropské investiční banky. Ve spolupráci s výrobcí budou i nadále pokračovat s cílem maximalizovat výrobní kapacitu v EU. Za tímto účelem se Komise zapojí do strukturovaného dialogu se subjekty v hodnotovém řetězci výroby očkovačích látek. Podpora může mít různou podobu, například může jít o investiční podporu výrobních závodů, prosazování a – v případě potřeby – usnadňování dohod mezi výrobcí, v rámci kterých upraví své výrobní závody, aby mohli vyrábět schválené vakcíny druhé strany dohody a dále rozšiřovat své kapacity prostřednictvím smluvní výroby. Tento krok rovněž pomůže překonat problémy, které mohou v dodavatelském řetězci vzniknout.

Komise a členské státy by měly se společnostmi spolupracovat, aby zajistily co nejrychlejší uvedení nové výroby do provozu. Komise bude rovněž spolupracovat s agenturou EMA na urychlení schvalovacího procesu nových výrobních zařízení. ECDC využije zátěžových testů a určí logistické postupy, které fungují, např. pro vybudování očkovačích center či provoz registračního systému, aby členské státy měly k dispozici soubor osvědčených postupů a praktických doporučení.

Za tímto účelem budou EMA a ECDC provádět a koordinovat celounijní studie o **bezpečnosti a účinnosti očkovačích látek** proti COVID-19. Komise bude podporovat výměnu vědeckých informací a osvědčených postupů, do níž bude zapojena platforma EU pro vědecké poradenství týkající se COVID-19.

Pro boj proti skepsi vůči očkování, dezinformacím a mylným informacím má i nadále zásadní význam jasná a průběžná **komunikace** o významu a bezpečnosti očkovačích látek.

Dokumentace o očkování a vzájemné uznávání

Vzhledem k tomu, že se počet očkovaných osob bude zvyšovat, jsou **dokumentace o očkování a vzájemné uznávání nanejvýš důležité**. Očkovací průkaz bude obsahovat jasné záznamy o tom, že daná osoba absolvovala očkování, aby byla zajištěna správná

následná lékařská péče a bylo možné sledovat možné nežádoucí účinky. Společný přístup EU k důvěryhodným, spolehlivým a ověřitelným průkazům by lidem umožnil využívat jejich záznamy o očkování v jiných členských státech. Ačkoli je předčasné počítat s tím, že se očkovací průkazy budou používat pro jiné účely, než je ochrana zdraví, přístup EU může v budoucnu usnadnit i jejich další přeshraniční využití.

Komise bude i nadále spolupracovat s členskými státy na očkovacích průkazech, které mohou být uznány a používány ve zdravotních systémech v celé EU v plném souladu s právními předpisy EU o ochraně údajů. V globálním měřítku mohou být tyto průkazy dále šířeny prostřednictvím certifikačních systémů Světové zdravotnické organizace. Síť pro elektronické zdravotnictví vymezi minimální soubor údajů potřebný pro tyto průkazy na úrovni EU, včetně specifického identifikátoru a vhodného důvěrného rámce zajišťujícího soukromí a bezpečnost. Tato práce by měla být dokončena do konce ledna 2021 a předložena WHO jako možná univerzální norma.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ

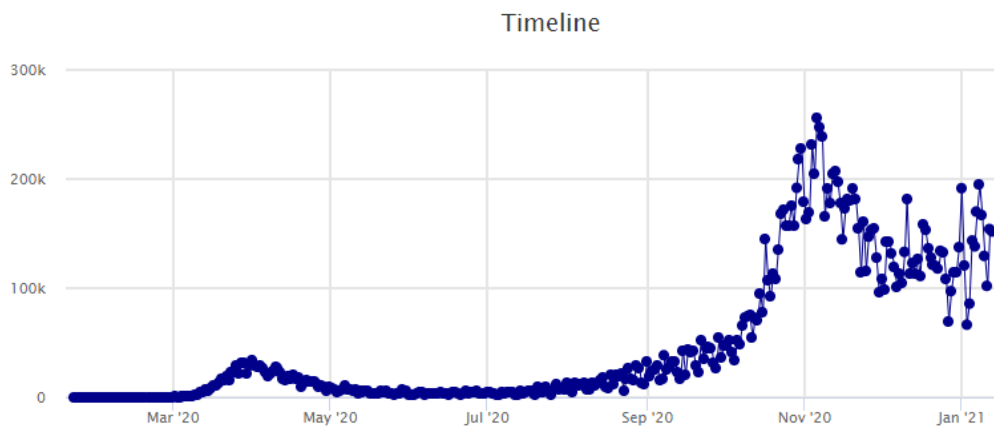
- *Členské státy by měly stanovit cíle do března 2021 naočkovat nejméně 80 % zdravotníků a zaměstnanců sociálních služeb a osob starších 80 let a do léta nejméně 70 % celkové dospělé populace*
- *Komise, členské státy a EMA budou spolupracovat se společnostmi na maximalizaci kapacity pro výrobu očkovacích látek*
- *Na základě údajů, které poskytnou členské státy, bude ECDC dvakrát týdně zveřejňovat nejnovější informace o dodaných a podaných dávkách*
- *Komise bude spolupracovat s výrobci očkovacích látek na zveřejňování a aktualizaci harmonogramu dodávek*
- *Do konce ledna 2021 má být schválen společný přístup k očkovacím průkazům, s cílem umožnit jejich rychlé použití ve zdravotních systémech členských států v celé EU i mimo ni*
- *Komise vypracuje rozsáhlé celounijní studie o bezpečnosti a účinnosti očkovacích látek proti COVID-19*
- *ECDC na základě zátěžových testů vypracuje přehled logistických doporučení pro použití členskými státy*

2. NOVÉ VARIANTY VIRU

Nedávný výskyt **nových variant viru**² je velmi znepokojující. Ačkoli v současné době neexistují důkazy o tom, že by způsobovaly závažnější průběh onemocnění, zdá se, že jsou přibližně o 50–70 % nakažlivější³. To znamená, že virus se může snadněji a rychleji šířit, což pro přetížené systémy zdravotní péče představuje další zátěž. Mutace viru jsou jednou z možných příčin **podstatného nárůstu počtu případů ve většině členských států v posledních týdnech.**

² Varianta „B117“ byla poprvé identifikována ve Spojeném království v září a varianta „501Y.V2“ v Jižní Africe.

³ Posouzení rizik Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí: Závažná rizika související s rozšířením nových variant SARS-CoV-2 v EU/EHP.

Obr. 1. Časová osa pozitivních případů onemocnění COVID naznačující třetí vlnu.⁴

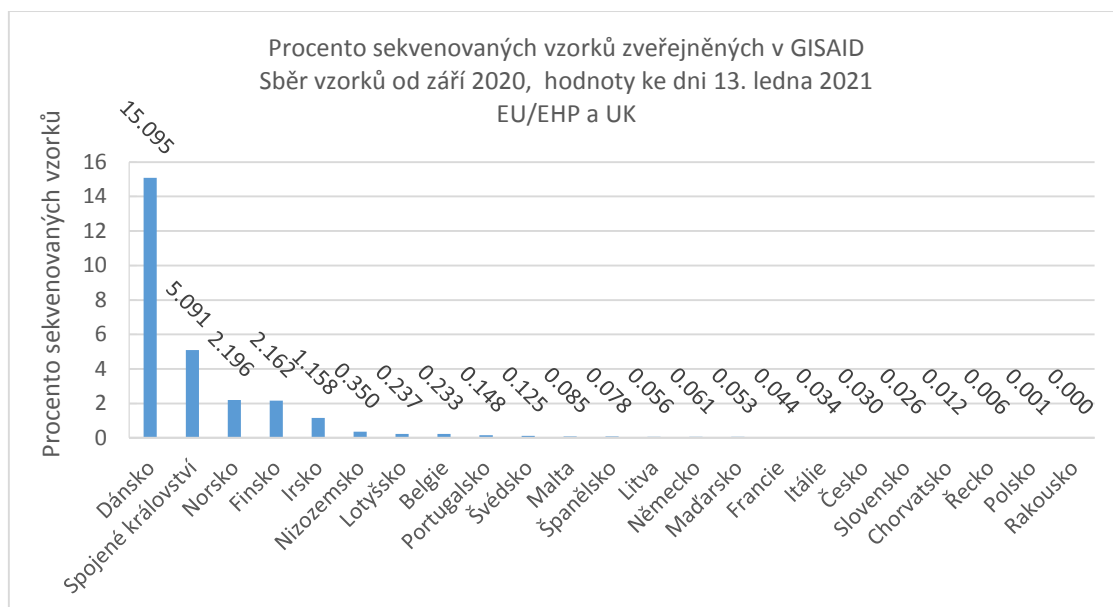
Výskyt nedávných variant rovněž vyvolal obavy ohledně možných dopadů na účinnost očkovacích látek. V současné době **neexistují žádné důkazy o tom, že by nové varianty snižovaly míru ochrany poskytovanou kteroukoli z očkovacích látek**, které jsou nyní na trhu nebo ve fázi III klinického hodnocení. Je však důležité situaci pečlivě sledovat a přijmout opatření již nyní, aby se zkrátila doba vývoje, která by byla potřebná v případě, že by bylo nutné očkovací látku modifikovat. Výrobci očkovacích látek by měli být připraveni poskytnout agentuře EMA příslušné údaje, aby se proces v případě potřeby urychlil.

Rychlejší sekvenování genomu

Rychlost, s jakou lze varianty viru odhalit, má zásadní význam pro určení jejich hrozby a potřebné politické reakce. Díky sekvenování genomu je možné sledovat změny virových genomů, které mají zásadní význam pro pochopení vývoje viru a pro prověřování jeho variant. Může pomoci identifikovat varianty, které zvyšují riziko, a to buď rychlejším šířením, nebo závažnějšími příznaky onemocnění.

EU naléhavě potřebuje urychlit sekvenování. V současné době pouze jeden členský stát testuje více než 1 % vzorků, zatímco všechny ostatní buď provádějí sekvenování nedostatečně, anebo vůbec. Tato míra sekvenování nestačí k identifikaci vývoje jednotlivých variant ani k odhalení nových mutací. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí v současné době připravuje zvláštní pokyny pro sekvenování, které jsou uzpůsobené pro každou novou variantu. Tato práce závisí na tom, zda se údaje ze sekvenování genomu sdílí na celounijní úrovni i s našimi mezinárodními partnery.

⁴ Zdroj: <https://covid-statistics.jrc.ec.europa.eu>.

Všechny členské státy EU by měly dosáhnout kapacity sekvenování ve výši alespoň 5 % – a pokud možno 10 % – pozitivních výsledků testů. Prodlevy ve výsledcích by se měly minimalizovat a členské státy by měly zajistit, aby tyto údaje byly sdíleny v podobě, která je srovnatelná.

ECDC je schopno vnitrostátní sekvenovací kapacitu doplnit a rozšířit ji až o 18 000 vzorků viru. Doposud tuto službu využily pouze dva členské státy, avšak očekává se, že se k nim brzy připojí dva další. Členské státy, zejména ty, které nedisponují vlastní vnitrostátní kapacitou, by kapacitu ECDC měly bezodkladně využít. Komise rovněž podpoří členské státy při zvyšování kapacity, například tím, že uvolní finanční prostředky na nákup zařízení pro sekvenování genomu a na podporu sítě referenčních laboratoří WHO. Stávající zařízení pro sekvenování ve vnitrostátních výzkumných zařízeních by mělo být využíváno v maximálním rozsahu. Komise využije iniciativy a zdroje v oblasti genomických údajů, umělé inteligenci a vysoce výkonné počítače na podporu zpracování a analýzy nezbytných genomických dat^{5 6}.

Intenzivnější testování

Účinné testování hraje klíčovou úlohu při zpomalování šíření viru a poskytuje klíčové informace pro trasování kontaktů a zároveň i širší trendy. Usnadňuje rovněž volný pohyb osob a hladké fungování vnitřního trhu.

⁵ Odborníci, kteří usilují o umožnění bezpečného přeshraničního přístupu k 1 milionu „lidských“ genomů do roku 2022 (iniciativa „1+ Million Genomes“⁵), by mohli být mobilizováni s cílem usnadnit výměnu znalostí a postupů při zpracování údajů o lidském a virovém genomu. Společné výzkumné středisko spolupracuje s mezinárodními úložišti sekvencí, jako je GISAID, s cílem analyzovat informace o sekvenci SARS-CoV-2, abychom porozuměli, jak nové varianty vznikají a jak je lze detekovat.

⁶ Projekt Exscalate, světově nejvýkonnější a nejkompaktnější superpočítačová platforma zabývající se možnostmi použití stávajících léčiv v nové indikaci, vyvíjí 3D proteinové modely viru a zpřístupňuje je prostřednictvím vyhrazeného datového prostoru. V rámci této činnosti byly nedávno zveřejněny 3D modely zmutovaných proteinů S, včetně těch, které pocházejí z virových mutací odhalených v Brazílii, Jižní Africe, Spojeném království a Dánsku.

I když zlatým standardem zůstávají testy RT-PCR, **je třeba začít více používat rychlé testy na detekci antigenu**. V současné době disponuje strategií nebo zvláštními pokyny k používání rychlotestů na antigen devět členských států EU a v praxi je používá dvanáct členských států. Pro zavedení potřebného testovacího systému má zásadní význam rychlé provedení všech doporučení Komise⁷ a rychlé dosažení dohody v Radě o společném rámci pro rychlé testy na detekci antigenu.⁸

To je obzvláště důležité v souvislosti s novými variantami viru. **Aby se tyto nové varianty zohlednily, je naléhavě třeba aktualizovat vnitrostátní testovací strategie**. Tento krok umožní další sledování a karanténu osob v oblastech s výrazně vyšším výskytem dané varianty viru a mělo by jej doprovázet konkrétní trasování kontaktů.

Rovněž je třeba dále podporovat vzájemné uznávání výsledků testů na COVID-19 mezi členskými státy. Společné výzkumné středisko by mělo s podporou Výboru EU pro zdravotní bezpečnost sestavit společný seznam rychlých testů na antigen a jejich použití. Komise bude spolupracovat s členskými státy na standardním souboru údajů, které mají být zahrnuty do formuláře s výsledky testů. Prozkoumán by měl být také vývoj dalších rychlých testů na bázi nukleové kyseliny pro detekci viru.

Komise členským státům přímo pomáhá rozšiřovat jejich **testovací kapacitu** prostřednictvím přímých nákupů, společného zadávání veřejných zakázek a zvláštního financování. Za částku 100 milionů EUR z nástroje pro mimořádnou podporu nakupuje více než 21 milionů rychlotestů na antigeny. Do členských států by měly být dodány do dubna. Bylo zahájeno další společné zadávání veřejných zakázek na rychlé testy na antigen, které umožní v nadcházejících měsících mnohem rozsáhlejší dodávky. Mezinárodní federace Červeného kříže podporuje členské státy při zvyšování testovací kapacity prostřednictvím financování z nástroje pro mimořádnou podporu. Obecně lze říci, že investiční iniciativa pro reakci na koronavirus (CRII) od svého přijetí umožnila uvolnit na zdravotnictví z fondů soudržnosti prostředky v celkové výši 6,8 miliardy EUR.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ

Sekvenování

- *Členské státy urychleně zvýší sekvenování genomu na 5–10 % pozitivních výsledků testů, v případě potřeby s využitím kapacity ECDC*
- *Členské státy budou sdílet sekvence genomu na úrovni EU*
- *Komise v nejbližší době podpoří členské státy při zvyšování kapacity pro sekvenování*

Testování

- *Členské státy provedou doporučení Komise a urychleně se dohodnou na doporučení Rady o společném rámci pro rychlé testy na antigen*

⁷ C(2020) 7502 final a C(2020) 8037 final ze dne 18. listopadu 2020.

⁸ COM(2020) 849 final ze dne 18. prosince 2020.

- *Členské státy by měly aktualizovat své testovací strategie tak, aby zahrnovaly použití rychlých testů na antigen, a vypracovat pokyny pro používání těchto testů*
- *Členské státy se do konce ledna dohodnou na společném seznamu rychlých testů na antigen*
- *Komise a členské státy stanoví standardní soubor údajů, které mají být zahrnuty do formuláře s výsledky testů na COVID-19*
- *Členské státy během února 2021 aktualizují své testovací strategie tak, aby odrážely nové varianty viru*

3. ZACHOVÁNÍ JEDNOTNÉHO TRHU A VOLNÉHO POHYBU BĚHEM ZAVÁDĚNÍ INTENZIVNĚJŠÍCH OPATŘENÍ KE ZMÍRNĚNÍ RIZIK

Základem **silné evropské reakce** na pandemii COVID-19 je **jednota a zachování funkce jednotného trhu**. Jak ukázaly události z března 2020, nekoordinované a ukvapené uzavírání hranic ani omezení vývozu virus nezastaví, ale naopak oslabí jednotný trh a naše ekonomiky a zároveň i výkon práva na volný pohyb v rámci EU.

Všechny členské státy přijaly významná opatření ke zvládnutí a zmírnění dopadu pandemie na své obyvatelstvo. I když jsou tato opatření spojena s vysokými náklady pro ekonomiku a dopady na sociální kontakty a kvalitu života lidí, jsou při tlumení šíření viru účinná.

Opatření ke zmírnění rizik by měla být zachována, dokud nebude ke snížení rizik postačovat očkování. I když to bude pro mnoho občanů těžké, skutečností zůstává, že se jedná o nezbytnou investici k záchraně životů a urychlení návratu společnosti k menším omezením. Mezitím jsou nadále nutná opatření, jako je testování, izolace, trasování kontaktů a karanténa jednotlivců. Více než kdy jindy je nezbytná komunikace a konzistentní informace, včetně vysvětlování přetrvávající potřeby omezujících opatření, jako jsou roušky nebo omezení fyzického kontaktu.

Důvěru veřejnosti při sledování pokroku by posílil **společný přístup EU k definování incidence**, který by mohl vést k uvolnění omezení.

Cestování bude i nadále představovat zvláštní problém. Dokud se epidemiologická situace výrazně nezlepší, zejména s ohledem na výskyt nových variant viru, měli by být občané důrazně odrazováni od veškerých cest, které nejsou nezbytně nutné, zejména do oblastí s vysokým rizikem a z těchto oblastí.

Není důvod pro uzavírání hranic nebo plošné zákazy cestování a přerušování letů, pozemní a vodní dopravy, neboť cílenější opatření mají dostatečný dopad a způsobují menší problémy. Díky systému „zelených pruhů“⁹ by měly být zachovány dopravní toky, zejména proto aby se zajistil volný pohyb zboží, a nedocházelo tak k narušování dodavatelských řetězců.

⁹ Viz sdělení COM(2020) 685 final a doporučení Komise 2020/2243 ze dne 22. prosince 2020 (C/2020/9607).

Omezení cestování by měla být v souladu s doporučením Rady z října 2020 přiměřená a nediskriminační¹⁰. Pro osoby cestující z oblastí s vyšším výskytem variant viru vzbuzujících obavy by měla být zachována přiměřená omezení, včetně testování. Měla by být dodržována a prosazována platná karanténní pravidla¹¹, s výjimkou cestujících, kteří vykonávají důležitou funkci nebo pro něž je cesta nezbytná, jako jsou pracovníci v dopravě, pracovníci ve zdravotnictví a v oblasti sociální péče, pracovníci v první linii, přeshraniční a sezónní pracovníci. Komise posoudí, zda nový vývoj, např. nově zjištěné varianty viru vzbuzující obavy, bude vyžadovat aktualizaci stávajícího rámce pro koordinaci omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19.

Měla by se uplatňovat opatření k dalšímu snižování rizika přenosu ve spojitosti s dopravními prostředky, jako jsou hygienická opatření a opatření k omezení kontaktu ve vozidlech a na stanicích. Mělo by být zvažováno testování krátce před cestou, pokud se lidé budou nacházet v uzavřeném prostoru spolu s ostatními. Obzvláště důležité i nadále zůstává trasování kontaktů.

Byla navržena platforma pro výměnu **formulářů pro trasování cestujících**, která umožní zúčastněným členským státům rychle identifikovat a kontaktovat všechny osoby, které byly nevědomky v těsném kontaktu s pozitivně testovaným cestujícím. Úspěšného pilotního projektu se již zúčastnily tři členské státy – Itálie, Španělsko a Slovensko.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ

- *Měl by být zaveden společný přístup EU k definování incidence*
- *Členské státy by měly věnovat zvláštní pozornost omezením týkajícím se osob, které cestují z oblastí s vysokou incidencí nových variant viru. Do doby, než se zlepší epidemiologická situace, je třeba odrazovat občany od všech cest, které nejsou nezbytně nutné*
- *Měla být zachována přiměřená a nediskriminační omezení a testování pro cestující, zejména pro ty, kteří cestují z oblastí s vyšším výskytem variant viru vzbuzujících obavy*
- *V případě potřeby by měla být přísně prosazována karanténa cestujících, s vhodnými výjimkami pro ty osoby, které vykonávají důležitou funkci nebo pro něž je cesta nezbytná*

4. ZAJIŠTĚNÍ EVROPSKÉHO VEDENÍ A MEZINÁRODNÍ SOLIDARITY

Pandemie COVID-19 představuje bezprecedentní zátěž pro celý svět. Na celém světě již bylo nahlášeno více než 93 milionů případů a dva miliony úmrtí. To pouze podtrhuje potřebu celosvětové reakce na tuto globální krizi. Součástí naší reakce musí být multilateralismus, mezinárodní spolupráce, transparentnost a solidarita.

¹⁰ Doporučení Rady (EU) 2020/1475 ze dne 13. října 2020 o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19.

¹¹ Výbor pro zdravotní bezpečnost dnes zveřejňuje doporučení pro společný přístup EU, pokud jde o izolaci pacientů s onemocněním COVID-19 a karanténu pro kontakty a cestující.

EU již nyní stojí v čele mezinárodního úsilí, a to jak prostřednictvím vlastní činnosti, tak propojováním klíčových aktérů. V rámci společného přístupu „tým Evropa“ byl v dubnu 2020 vytvořen globální balíček opatření na podporu oživení v hodnotě 38,5 miliardy EUR. Od okamžiku svého vzniku podporuje partnerské země v oblasti humanitárních potřeb v mimořádné situaci, posílení zdravotnických systémů a klíčových zdravotnických služeb a zároveň pomáhá při hospodářském oživení a v sociálních otázkách. Na zdravotnické vybavení, zdravotnický personál, logistickou¹² i finanční pomoc humanitárním organizacím byla uvolněna pomoc v celkové výši 449 milionů EUR.

Tým Evropa rovněž uvolnil 853 milionů EUR na podporu celosvětové iniciativy COVAX, jejímž cílem je zajistit rovný a spravedlivý přístup k bezpečným a účinným očkovacím látkám¹³. **EU jako celek je největším dárce nástroje COVAX.**

Mechanismus EU pro sdílení očkovacích látek

EU může a měla by z důvodu naléhavosti, solidarity a zdravotní bezpečnosti pokračovat ve zvyšování svého úsilí o zajištění širšího mezinárodního přístupu k očkovacím látkám. Tuto činnost je třeba provádět s „nulovými ztrátami“, k čemuž je zapotřebí, aby byly přijímající země dostatečně připraveny.

EU bude i nadále podporovat nástroj COVAX, včetně vytvoření humanitární rezervy ve výši přibližně 100 milionů dávek. COVAX zůstává hlavním nástrojem, který zajišťuje, aby země s nízkými a středními příjmy měly spravedlivý přístup k očkovacím látkám. Díky němu by měly být zajištěny očkovací látky pro 20 % obyvatel v 92 nejchudších zemích. To si však vyžádá určitý čas. Většina zemí proto v současné době spoléhá na podporu EU při zajišťování rychlého přístupu k očkovacím látkám pro nejzranitelnější skupiny, zdravotnické pracovníky a další prioritní skupiny.

Na základě zkušeností se strategií EU pro očkovací látky je Komise připravena zřídit mechanismus EU pro sdílení očkovacích látek. Pomocí osvědčeného přístupu „tým Evropa“ by se tak zajistilo sdílení přístupu k přibližně 2,3 miliardy dávek, které EU zabezpečila. Zvláštní pozornost by se soustředila na západní Balkán, naše východní a jižní sousedy a na Afriku. Mechanismus by zejména přinesl prospěch zdravotnickým pracovníkům a byl by reakcí na humanitární potřeby.

Tento mechanismus by fungoval jako jediné místo pro shromažďování žádostí a jako komunikační kanál, jehož prostřednictvím by bylo možné poskytnout první dávky (pravděpodobně prostřednictvím nástroje COVAX), aniž by byly narušeny plány očkování členských států. Počet dávek by se zvyšoval v souladu s tím, jak porostou dodávky očkovacích látek, a to do doby, než bude COVAX schopen dodávat dostatečně velké množství vakcín přímo od společností. Tento bezprecedentní výraz solidarity je třeba doplnit přímou komunikací s evropskými občany a zvláštní komunikační kampaní v partnerských zemích, jejímž cílem bude vysvětlit zásadu, že nikdo není v bezpečí, dokud nejsou v bezpečí všichni.

¹² Například humanitární letecký most, lety financované Komisí za účelem přepravy zdravotnického materiálu a zdravotnického personálu v terénu. Používá se rovněž k repatriaci osob v partnerských zemích.

¹³ Nástroj COVAX funguje v rámci Akcelérátoru přístupu k nástrojům proti COVID-19 (ACT-A) a jeho cílem je nakoupit do konce roku 2021 dvě miliardy dávek, z toho více než 1,3 miliardy pro rozvojové země.

Současně by mělo být zintenzivněno úsilí o posílení mezinárodní spolupráce a solidarity nejen s cílem zvládnout současnou pandemii, ale také se připravit na příští. Nedávno navržená nová **agenda EU a USA pro globální změnu**¹⁴ bude základem pevného závazku a příspěvku do nástroje COVAX ze strany EU i Spojených států. Iniciativa „obchod a zdraví“, kterou v rámci Světové obchodní organizace vede EU, by měla usnadnit tok očkovacích látek a dalších léčebných postupů do míst, kde jsou nejvíce zapotřebí. Komise prozkoumá všechny další dostupné možnosti, jak poskytnout svým partnerům přístup k očkovacím látkám proti COVID-19. Nadcházející celosvětový summit o zdraví, který spolupořádají Itálie a Komise v květnu 2021 v rámci skupiny G20, bude rovněž příležitostí k získání mezinárodní podpory s cílem zvýšit připravenost a odolnost vůči budoucím pandemiím.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ

- *Komise zřídí mechanismus EU pro sdílení očkovacích látek, jehož cílem bude poskytování očkovacích látek strukturovat. Sdílení mezi členskými státy a partnerskými zeměmi bude probíhat prostřednictvím přístupu „tým Evropa“*
- *Evropská komise a členské státy budou pokračovat v mobilizování podpory pro nástroj COVAX*
- *EU podpoří úsilí o posílení celosvětové zdravotní infrastruktury na různých fórech, např. na nadcházejícím celosvětovém summitu o zdraví*

5. ZÁVĚR

Nadcházející týdny budou pro celou EU velmi náročné. Do doby než očkování dosáhne takového rozsahu, aby bylo možno zrušit omezení, bude před EU stát velký úkol, a to zvládnout riziko, které představují nové varianty viru, u nichž dochází k rozsáhlejšímu a rychlejšímu přenosu viru.

Řešením je spolupráce, jednota, solidarita, koordinace a ostražitost. Strategie EU pro očkovací látky ukázala, že společný přístup přináší výsledky v podobně dodávek očkovacích látek, které budou cestou ke zrušení omezení. Pro nadcházející měsíce by se výše uvedené principy měly stát naším společným posláním a programem v oblasti veřejného zdraví, aby pandemie zůstala pod kontrolou, dokud nebude v dostatečném rozsahu provedeno očkování bezpečnými a účinnými očkovacími látkami.

Musíme nadále odhodlaně uskutečňovat kroky nezbytné pro to, aby se šíření viru udrželo pod kontrolou. A budeme-li i nadále spolupracovat na využití naší vědecké excelence, výrobní kapacity, solidarity a našich hodnot, můžeme zajistit, aby mohli evropští občané rychleji zapomenout na omezení a strasti, s nimiž se v uplynulém roce potýkali, a začít se vracet k normálnímu životu.

¹⁴ JOIN(2020) 22 final